

نام درس: بارداری ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۴

مقطع: کارشناسی

دروس پیشنیاز: دروس علوم پایه

شرح درس: در طول این درس دانشجویان با حاملگی و فیزیولوژی آن، راههای تشخیص و اصول مراقبت‌های لازم در این دوران و شکایات شایع ناشی از حاملگی در راههای پیشگیری از آن آشنا می‌گردند.

هدف کلی: شناخت کامل فیزیولوژی حاملگی، تشخیص حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه دوران بارداری، اصول مراقبت‌های دوران بارداری، شکایات شایع ناشی از حاملگی و طرق پیشگیری از آنها، تشخیص موارد طبیعی از غیرطبیعی در دوران بارداری و آشنایی با اقدامات و مراقبت‌های لازم در هر مورد آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسائل جسمانی، روانی، اجتماعی و عاطفی

اهداف اختصاصی: در پایان دوره دانشجویان قادر خواهد بود:

حیطه شناختی

۱. مقدماتی در خصوص علم مامایی، بهداشت مادر و کودک و باروری، هدف علم مامایی - جایگاه ماما در آنها، وظایف و صلاحیتها و مهارت‌هایش، جایگاه ماما در سیستم ارائه مراقبت‌ها - شاخصهای بهداشتی (مانند میزانهای مرگ‌ومیر و...) و تأثیر خدمات مامایی بر آنها توضیح دهد.
۲. دستگاه تناسلی و انواع لگن از نظر زایمان را شرح دهد.
۳. فیزیولوژی دستگاه تناسلی و چرخه سیکل قاعدگی عادی و منتهی به حاملگی - لقاح و بارداری را توصیف نماید
۴. علائم خطر و علائم غیرطبیعی که حاملگی را پرخطر می‌سازد را شرح دهد.
۵. تغییرات فیزیولوژیک: متابولیسم مواد، تغییرات هماتولوژیک، ایمنی، انعقاد، قلب و عروق، ریوی، ادراری، گوارش، غدد، تناسلی، اسکلتی و چشم را شرح دهد.
۶. تغییرات دسیدوآ، بند ناف و جفت - جفت و هورمونهای جفتی - انتقال مواد از جفت به جنین را شرح دهد.
۷. انواع لگن و تفاوت‌های آنها را شرح دهد.
۸. (فرضی احتمالی و قطعی) و تشخیص (آزمایشات ادراری، خونی و سونوگرافی) بارداری - موارد استفاده از سونوگرافی در بارداری را شرح دهد.
۹. نوآوری علائم نحوه وزن‌گیری در بارداری و تغذیه مادر باردار (کالری و مواد مغذی مهم و...) را شرح دهد.
۱۰. بهداشت عمومی و شکایات و ناراحتیهای شایع در دوران بارداری (تهوع و استفراغ و ناراحتیهای ادراری، پوست و مو، دهان و دندان و...) را شرح دهد.
۱۱. نظر اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری و... را شرح دهد.

حیطه نگرشی

۱. در بحث‌های گروهی فعالانه شرکت نماید.
۲. آموخته‌های جدید را جایگزین مطالب فراگیری شده غیر رسمی، کلیشه‌ای و غیر آکادمیک خود نماید و با نگرش علمی جدید به مراقبت از بیماران بپردازد.
۳. توسعه خلاقیت و نوآوری

حیطه مهارتی

۱. مراقبت‌های بارداری، اصطلاحات، معاینات، گرفتن شرح حال، آزمایشات متداول در بارداری، مقادیر طبیعی آزمایشات و اقدامات لازم براساس هر یک از نتایج - تکرار آزمایشات در بارداری و آزمایشات موارد خاص و مهم را بتواند شرح و انجام دهد.

۲. معاینات و بررسی وضعیت جنین در بارداری معاینات لئوپلد (قرار، نمایش، پوزیشن، آنکاژمان، حالت) شرح و انجام دهد.
۳. آموزش در کلاسهای آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان (تغذیه، تمرینهای بدنی، رفتارهای جنسی و تمرینات تنفسی و تن آرامی جهت انجام زایمان و... را شرح و انجام دهد.
- مشاوره و مراقبتهای پیش از بارداری به منظور آمادگی برای بارداری را شرح و انجام دهد.

فعالیت استاد: حضور و غیاب - پرسش های حین درس - تکالیف ارجاعی برای دانشجویان در خارج از کلاس - طرح سوالات - امتحان پایان ترم

شیوه تدریس: سخنرانی-پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی: پاورپوینت-فیلم ها و تصاویر آموزشی-مولاژ

فعالیت دانشجو: حضور فعال در کلاس - چگونگی انجام تکالیف محوله-شرکت در امتحان میان ترم - شرکت در امتحان پایان ترم

تکالیف دانشجو: پاسخ به سوالات اعلامی در کلاس - ارایه پاسخ به سوالات اعلامی در خارج از کلاس و تحویل پاسخ ها

نحوه ارزیابی دانشجو: حضور فعال در کلاس - چگونگی انجام تکالیف محوله-شرکت در امتحان میان ترم - شرکت در امتحان پایان ترم

جدول زمانبندی درس

ردیف	رئوس مطالب
۱	تعریف علم مامایی، بهداشت مادر و کودک و باروری، هدف علم مامایی - جایگاه ماما در آنها، وظایف و صلاحیتها و مهارتهایش جایگاه ماما در سیستم ارائه مراقبتها - شاخصهای بهداشتی (مانند میزانهای مرگومیر و...) و تأثیر خدمات مامایی
۲	تشریح دستگاه تناسلی خارجی
۳	تشریح دستگاه تناسلی داخلی و انواع لگن از نظر زایمان
۴	فیزیولوژی دستگاه تناسلی و چرخه سیکل قاعدگی عادی و منتهی به حاملگی - لقاح و بارداری
۵	دسیدوآ، بند ناف و جفت تغییرات دسیدوآ، بند ناف و جفت - جفت و هورمونهای جفتی - انتقال مواد از جفت به جنین
۶	مراقبت های پیش از بارداری (مجازی)
۷	مراقبتهای بارداری، اصطلاحات، معاینات، گرفتن شرح حال، آزمایشات متداول در بارداری، مقادیر طبیعی آزمایشات و اقدامات لازم براساس هر یک از نتایج - تکرار آزمایشات در بارداری و آزمایشات موارد خاص و مهم
۸	ادامه مراقبت های بارداری (مجازی)
۹	معاینات و بررسی وضعیت جنین در بارداری معاینات لئوپلد (قرار، نمایش، پوزیشن، آنکاژمان، حالت) - انواع لگن و تفاوتهای آنها
۱۰	علائم (فرضی احتمالی و قطعی) و تشخیص (آزمایشات ادراری، خونی و سونوگرافی) بارداری
۱۱	بهداشت عمومی، علائم خطر و شکایات و ناراحتیهای شایع در دوران بارداری (تهوع و استفراغ و ناراحتیهای ادراری، پوست و مو، دهان و دندان و.....)
۱۲	ادامه شکایات شایع
۱۳	تغییرات فیزیولوژیک: متابولیسم مواد، تغییرات هماتولوژیک، ایمنی (مجازی)
۱۴	تغییرات فیزیولوژیک: متابولیسم مواد، تغییرات هماتولوژیک، ایمنی و .....
۱۵	آموزش در کلاسهای آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان (تغذیه، تمرینهای بدنی، رفتارهای جنسی و تمرینات تنفسی و تن آرامی جهت انجام زایمان و...)
۱۶	نحوه وزن گیری در بارداری و تغذیه مادر باردار (مجازی)

منابع درسی:

بارداری و زایمان ویلیامز، کانینگهام، اف. گاس. آخرین چاپ

درسنامه مامایی میلز. میلیز، مارگارت اف، آخرین چاپ

Varneys Midwifery- (last edition), New york: Jones & Barlett
Essential of maternity Bobak

جلد مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات داخل و خارج بیمارستانی)- وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران

راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارائه روشهای غیردارویی کاهش درد زایمان، وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران

راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان، بیمارستانهای دوستدار مادر- وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران

اسپیروف، گلاس کاس. هورمون شناسی زنان و نازایی آخرین چاپ